

2.1 Αναγνωρίζω τα είδη των κειμένων

Ο γραπτός λόγος περιλαμβάνει τόσα είδη κειμένων όσα και εκείνα που θέλει να επικοινωνήσει ο κάθε συγγραφέας με τους αναγνώστες του.

Πιο συγκεκριμένα, έχουμε τέσσερα διαφορετικά είδη κειμένων:

- (α) **περιγραφικά κείμενα,**
- (β) **αφηγηματικά κείμενα,**
- (γ) **κείμενα με οδηγίες,**
- (δ) **κείμενα με επιχειρήματα.**

Τα δύο πρώτα είδη κειμένων ανήκουν στον **αναφορικό λόγο**, ενώ τα δύο τελευταία στον **κατευθυντικό λόγο**.

Αναγνωρίζω τα είδη των κειμένων

Περιγραφή είναι λεπτομερειακή απόδοση με προφορικό ή γραπτό λόγο της εικόνας ενός προσώπου, ζώου, κτίσματος ή κάθε αντικείμενου που μας έκανε θετική ή αρνητική εντύπωση.

Για να περιγράψουμε ένα πρόσωπο, ένα ζώο ή ένα αντικείμενο, συνήθως χρησιμοποιούμε :

- Παροντικούς χρόνους (π.χ. ενεστώτα, παρακείμενο)
- Τοπικά επιρρήματα
- Επίθετα, για να δώσουμε ζωντάνια σ' αυτό που περιγράφουμε.

Διήγηση ή Αφήγηση

Διήγηση ή Αφήγηση (Στον γραπτό λόγο) είναι η εξιστόρηση ενός γεγονότος ή μιας σειράς γεγονότων που είτε συνέβησαν είτε προέκυψαν από τη φαντασία του / της συγγραφέα.

Αφηγηματικά κείμενα είναι τα παραμύθια, οι θρύλοι, οι παραδόσεις, διηγήματα, μυθιστορήματα κ.λπ.

Επειδή η αφήγηση αναφέρεται σε κάτι που έγινε στο παρελθόν, γι' αυτό θα χρησιμοποιήσουμε λέξεις που έχουν σχέση με τον χρόνο.

Για να αφηγηθούμε, λοιπόν, γεγονότα χρειαζόμαστε:

- παρελθοντικούς χρόνους (παρατατικό, αόριστο, βλ. ενότητα 10.1),
- χρονικούς συνδέσμους (βλ. ενότητα 14),
- χρονικά επιρρήματα (βλ. ενότητα 12.1),
- χρονικές προτάσεις (για να δηλώσουμε τη χρονική στιγμή των γεγονότων, βλ. ενότητα 16.4 Z),
- ρήματα δράσης,
- περιγραφικά ουσιαστικά και
- επίθετα για να παρουσιάσουμε τις εικόνες.

Κείμενο Οδηγιών

Τα **κείμενα οδηγιών** μας κατευθύνουν για το πώς θα κάνουμε π.χ. ένα φαγητό ή πώς θα συναρμολογήσουμε ένα έπιπλο ή πώς θα χειριστούμε μια συσκευή κ.λπ.

Για να φτιάξουμε ένα κείμενο οδηγιών χρησιμοποιούμε ρήματα :

- στην οριστική ενεστώτα,
- στην υποτακτική ή
- στην προστακτική

Πρέπει να προσέξουμε να παρουσιάσουμε τα στάδια της διαδικασίας με τη σωστή χρονική σειρά.

Κείμενο επιχειρημάτων

Το κείμενο επιχειρημάτων είναι αυτό που μας δίνει την ευκαιρία να γράψουμε την άποψή μας για ένα θέμα. Για να είναι ολοκληρωμένο όμως, θα πρέπει και να αιτιολογήσουμε αυτό που πιστεύουμε. π.χ. αν το θέμα μας είναι το ποδόσφαιρο, δεν αρκεί να γράψουμε αν μας αρέσει ή όχι, αλλά και το γιατί πιστεύουμε αυτό που γράφουμε.

Για να συνθέσουμε ένα κείμενο με επιχειρήματα, χρησιμοποιούμε :

- ενεστώτα
- αιτιολογικές προτάσεις (βλ. ενότητα 164 Η).

Προσέχουμε να εκθέτουμε τα επιχειρήματά μας στη λογική τους σειρά.

Αναφορικός και Κατευθυντικός Λόγος

Στα περιγραφικά και στα αφηγηματικά κείμενα παρουσιάζω πρόσωπα, πράγματα, γεγονότα και καταστάσεις (**αναφορικός λόγος**).

Στα κείμενα που περιέχουν οδηγίες και επιχειρήματα προσπαθώ να οδηγήσω τον αναγνώστη σε μια ορισμένη ενέργεια ή συμπεριφορά (**κατευθυντικός λόγος**).